

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

با سمه تعالی

« فرم شماره : ۱ »

فرم خلاصه اطلاعات مربوط به کارمندان و مستندسازی « ویژه ارتقاء رتبه شغلی خبره »

نام خانوادگی : نام :

رشته شغلی : علوم اجتماعی نام پدر :

شماره پرسنلی : کد ملی :

پست سازمانی : دبیر

سابقه خدمت قابل قبول (روز / ماه / سال) : سوابق تجربه قابل قبول (روز / ماه / سال) :

۱. محل جغرافیایی خدمت : آموزش و پرورش استان حوزه محل خدمت « شهر / شهرستان » :

۲. سوابق تجربی کارمند : « بر اساس فرم ۵۰۲ اطلاعات پرسنلی »

ردیف	رشته شغلی	عنوان پست سازمانی	دوره تصدی	ردیف	رشته شغلی	عنوان پست سازمانی	دوره تصدی
۱				۷			
۲				۸			
۳				۹			
۴				۱۰			
۵				۱۱			
۶				۱۲			

۳. میانگین امتیاز مکتسبه طول دوره ارزشیابی کارمند : امتیاز

۴. عناوین دوره های آموزشی مرتبط با شغل : « خبره : ۲۰۰ ساعت »

ردیف	عنوان دوره	ساعت	ردیف	عنوان دوره	ساعت
۱			۷		
۲			۸		
۳			۹		
۴			۱۰		
۵			۱۱		
۶			۱۲		

* جمع ساعت دوره های آموزشی : ساعت

۵. مهر و امضاء مدیر کل آموزش و پرورش استان :
۶. امضاء رئیس امور اداری و تشکیلات استان :

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

« فرم شماره: ۲ »

« ویژه ارتقاء رتبه شغلی خبره »

* مستند سازی تجربیات « کارمند محترم لطفاً در خصوص هر یک از قسمتهای زیر چند سطر توضیح دهید »
مقدمه: ارائه توضیح کلی در خصوص حوزه فعالیت کارمند:
۱. ارزشیابی عمومی:

– نقاط قوت در زمینه وظایف و مسئولیت های شغلی:

الف: داشتن طرح درس منظم و روزانه
ب: استفاده از روش های تدریس جدید

ج: توجه به دانش آموزان ضعیف تر در هنگام یادگیری د: استفاده از تجربیات دبیران دیگر علوم اجتماعی

– نقاط ضعف در زمینه وظایف و مسئولیت های شغلی:

الف: نبود امکانات در مدرسه برای دروس جغرافیا ب:

ج:

۲. اقدامات خاصی که در طول خدمت صورت گرفته و به نتیجه رسیده است.

بهترین اقدام من در دوره تحصیل یکی استفاده از روش های علمی جدید در آموزش دروس بوده و دیگری

استفاده از تجربیات دیگر همکاران

۳. بیان نکات ویژه و کلیدی حاصل تجربیات کارمند که منجر به بهبود وضع در حوزه کاری شده است.

داشتن طرح درس روزانه و سالانه – اهمیت دادن به ارزشیابی های روزانه – توجه به دانش آموزان ضعیف تر

در یادگیری – توجه کردن به تجربیات همکاران

۴. برنامه خاص برای آینده ناشی از تجربیات گذشته.

مطالعه روش های جدید تدریس در زمینه رشته خود – ادامه تحصیل

۵. مهر و امضاء مدیر کل آموزش و پرورش استان: ۶. امضاء رییس امور اداری و تشکیلات استان:

هوالمزاق

« ویژه ارتقاء رتبه شغلی خبره »

اداره کل آموزش و پرورش استان خراسان شمالی

کد پرسنلی : شماره ملی :

نام : نام خانوادگی :

رشته شغلی : دبیر علوم اجتماعی عنوان پست سازمانی : دبیر

رتبه قبلی و تاریخ اجراء : ارشد .../.../...

رتبه جدید و تاریخ اجراء : خبره / /

عنوان مستندات تجربیات مدون :

تجربیات تدریس دروس علوم اجتماعی راهنمایی

فهرست مطالب

مقدمه :	۷
نکات کلیدی :	۷
شرح وظایف دبیر علوم اجتماعی در دوره راهنمایی	۸
تجربیات تدریس :	۱۱
تجربه ۱ : استفاده از روش کنفرانس در تدریس تاریخ	۱۱
توضیح و تبیین تجربه استفاده از روش کنفرانس در تدریس تاریخ :	۱۱
تجربه ۲ : نحوه ترغیب دانش آموزان به خلاقیت در درس جغرافیا	۱۲
تجربه ۳ : استفاده از روش بازگویی در تدریس تاریخ	۱۸
تبیین و توضیح استفاده از روش بازگویی در تدریس درس تاریخ :	۱۸
تجربه ۴ : استفاده از روش پرسش و پاسخ در تدریس درس جغرافیا	۱۹
تبیین تجربه استفاده از روش پرسش و پاسخ در تدریس درس جغرافیا :	۱۹
تجربه ۵- بازدید از مکان های تاریخی برای آشنایی دانش آموزان برای شناخت بهتر تاریخ :	۱۹
تجربه ۶ : توجه و بررسی نقاط ضعف دانش آموزان در یادگیری درس جغرافیا ، تاریخ ، اجتماعی راهنمایی :	۱۹
تبیین تجربه توجه به نقاط ضعف دانش آموزان :	۲۰
تجربه ۷: نزدیکی به دانش آموزان در تدریس :	۲۰
راهکارهای تدریس حاصل از تجربیات بنده در تدریس دروس علوم اجتماعی راهنمایی :	۲۱
نمونه های اجرایی روشهای فعال و اکتشافی دروس علوم اجتماعی	۲۱

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

- ۲۲ نمونه تدریس مبتنی بر کاوشگری که تدریس درس جغرافیا بکار می بردم
- ۲۲ موضوع : آبها بر روی زمین چگونه عمل می کنند؟
- ۲۲ مراحل اجرایی الگوی تدریس کاوشگری
- ۲۳ نمونه تدریس مبتنی بر ساختن گرایبی (۵E) که در تدریس جغرافیا به کار می بردم
- ۲۳ موضوع : جمعیت در کره ی زمین چگونه پراکنده شده است؟
- ۲۴ نمونه تدریس مبتنی بر اعضای تیم که در تدریس درس تاریخ بکار می بردم
- ۲۴ موضوع : انسانهای اولیه چگونه می زیستند؟
- ۲۵ مرحله دوم (کار تیمی)
- ۲۶ مرحله سوم : (آزمون)
- ۲۶ مرحله چهارم (نقد و بررسی)
- ۲۷ مرحله پنجم (جمع بندی)
- ۲۷ نمونه تدریس مبتنی بر بارش فکری که در تدریس علوم اجتماعی بکار می بردم
- ۲۷ موضوع : چرا به قانون نیاز داریم؟
- ۲۹ مراحل تدریس از طریق «بارش فکری»
- ۲۹ موضوع : شهر ها چگونه به وجود آمدند؟
- ۲۹ مهارتهای مورد نیاز:
- ۳۰ گام اول (ایجاد انگیزش)
- ۳۰ گام دوم (کاوش و جستوجو)
- ۳۰ گام سوم (تجزیه، تحلیل، تعمیق)

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

- گام چهارم (ارزشیابی و ارائه ی تکلیف)..... ۳۰
- نمونه تدریس مبتنی بر پیش سازمان دهنده که در تدریس تاریخ در دوره راهنمایی بکار می بردم..... ۳۱
- موضوع: آریایی ها چه کسانی بودند؟..... ۳۱
- مراحل اجرایی الگوی پیش سازمان دهنده..... ۳۲
- نمونه تدریس مبتنی بر تفکر استقرایی که در تدریس مطالعات اجتماعی بکار می بردم..... ۳۲
- موضوع: گروه دوستان چه ویژگی هایی دارد؟..... ۳۲
- نمونه تدریس مبتنی بر نظر خواهی از دوستان که در تدریس اجتماعی بکار می بردم..... ۳۴
- موضوع: نظم در خانواده چه اهمیتی دارد؟..... ۳۴
- نمونه تدریس مبتنی بر بدیعه پردازی که در تدریس اجتماعی بکار می بردم..... ۳۶
- موضوع: گروه دوستان چه ویژگی هایی دارد؟..... ۳۶
- نمونه تدریس مبتنی بر ایفای نقش که در تدریس تاریخ بکار می بردم..... ۳۸
- موضوع: خلافت بنی عباس در بغداد..... ۳۸
- راهکارهای پیشنهادی برای ایجاد همکاری در کلاس بین معلم و دانش آموز حاصل تجربیات بنده :..... ۴۱
- پیشنهادات به دبیران علوم اجتماعی در طراحی سوال چند گزینه ای حاصل تجربیات بنده :..... ۵۰
- پیشنهادات تدریس بهتر دروس علوم اجتماعی راهنمایی به دبیران..... ۵۱
- نتیجه گیری..... ۵۲
- منابع :..... ۵۳

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

مقدمه :

اینجانب سالهاست به تدریس دروس علوم اجتماعی در مقطع راهمایی مشغول هستم . در این همیشه

سعی کرده ام به بهترین نحو ممکن دروس جغرافی و تاریخ و مطالعات را به دانش آموزان آموزش دهم .

در این مدت تجارب زیادی از نحوه یادگیری و یاددهی به دانش آموزان بدست آورده ام . به عقیده بنده قرار

دادن تجارب خود در اختیار دیگران و همچنین استفاده از تجارب دیگران باعث پیشرفت زیادی در امر بهتر

یاد دادن به دانش آموزان می شود .

بنابراین هدف از نوشتن این تحقیق بیان این تجربیات و در اختیار قرار دادن این تجربیات در اختیار سایر

همکاران برای تسریع فرایند یاددهی به دانش آموزان می باشد . امید است با این کار قدمی در راستای

آموزش بهتر دانش آموزان برداشته باشم .

نکات کلیدی :

تجارب تدریس - تبیین تجربیات - ارائه راهکارها

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

شرح وظایف دبیر علوم اجتماعی در دوره راهنمایی

- اهتمام در به وجود آوردن محیطی کاملاً آموزنده و پرورش دهنده در کلاس درس منطبق با موازین و معیارهای اسلامی به طوری که زمینه شکوفا شدن استعدادهای فطری و خدادادی دانش آموزان از هر جهت فراهم باشد.

- نظارت کامل بر رفتار و کردار دانش آموزان و دادن تذکرات لازم به آنان در مواقع لازم باتوجه به اصول و شیوه های تربیتی اسلامی.

- سعی در ایجاد جو تفاهم و همکاری اسلامی بین دانش آموزان در یادگیری دروس و سایر امور و ارائه رفتاری کاملاً اسلامی در کلاس درس به نحوی که دانش آموزان نمونه و الگوی کامل از رفتار اسلامی را همواره مدنظر داشته باشند.

- حضور به موقع در کلاس درس و سعی وافر در هدر نرفتن وقت دانش آموزان و اشتغال به تدریس موظف بر طبق برنامه هفتگی براساس ضوابط مصوب وزارت آموزش و پرورش.

- تهیه طرح درس سال تحصیلی به منظور تخصیص مطالب برنامه به فواصل زمانی معین.

- رسیدگی به حضور و غیاب دانش آموزان و ثبت غیبت آنان در دفتر مخصوص و ارائه گزارش لازم به رئیس آموزشگاه.

- گروه بندی دانش آموزان از نظر استعدادهای مختلف جهت پیشبرد وضع تحصیلی آنان.

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

- آموزش اصول نظری مواد و دروس فنی متناسب با برنامه آموزش علمی دانش آموزان.

- آماده کردن وسایل لازم برای تدریس و تشریح در کلاس درس در صورت لزوم.

- تشریح نمونه های ساخته شده مورد نیاز برای دانش آموزان طبق نقشه.

- انجام امتحانات به منظور سنجش معلومات و یادگیری دانش آموزان برطبق مقررات و دستور عمل های مربوط.

- تصحیح اوراق امتحانی و تسلیم ریز نمرات به مقام مربوط ظرف مدت مقرر برابر دستور عمل های مربوط.

- برقراری و حفظ نظم در کلاس درس.

- مطلع ساختن اولیاء دانش آموزان از وضع تحصیلی و اخلاقی فرزندانشان و تماس و ارتباط با آنان در حد لزوم.

- گزارش به موقع وضع تحصیلی و اخلاقی دانش آموزان به مقام ذیربط.

- گزارش در جلسات و شوراهاى دبیران و همکاری با سایر مقامات مربوط در زمینه مختلف آموزش و پرورش.

- همکاری با رئیس واحد آموزشی مربوط و اجرای دستورات در حدود مقررات وزارت آموزش و پرورش.

- گزارش وضع درسی و کارآموزی دانش آموزان و هنرجویان به مقام مربوط.

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

- سعی در مطالعه مداوم در روشهای تدریس و کتب تربیتی و علمی به منظور بالا بردن سطح آگاهی ها و مهارت های شغلی.

- شرکت در کلاس های آموزش ضمن خدمت که توسط وزارت آموزش و پرورش تشکیل می شود طبق برنامه.

- مشخص نمودن تمرینات و برنامه هایی که لازم است دانش آموزان و هنرجویان و یا دانشجویان جهت تفهیم بهتر دروس در منزل انجام دهند و رسیدگی به کارهای انجام شده.

- همکاری با انجمن اولیاء و مربیان واحد آموزشی مربوط.

- انجام سایر امور ارجاعی عنداللزوم.

تجربیات تدریس :

تجربه ۱: استفاده از روش کنفرانس در تدریس تاریخ

یکی از روش هایی که بنده در تدریس استفاده می کردم استفاده از روش کنفرانس در تدریس درس تاریخ دوره راهنمایی بود. روش کار هم به این صورت بود که به دانش آموزان می گفتم که درس هفته آینده که قراره تدریس بشه رو از قبل بخونند. و در اون جلسه به یکی از دانش آموزان می گفتم که برای سایر دانش آموزان درس رو توضیح بده. در این بین دانش آموزان نیز به وی کمک میکردند. در این روش بنده به عنوان دبیر فقط نقش هدایتی رو ایفاء می نمودم. این روش یاددهی باعث یادگیری بسیار عالی در دانش آموزان در دروس حفظی و سخت تاریخ می شد.

توضیح و تبیین تجربه استفاده از روش کنفرانس در تدریس تاریخ :

این روش تدریس با روش سخنرانی تفاوت دارد، زیرا در روش سخنرانی، معلم مسئول دادن اطلاعات به دانش آموزان است، در حالی که در این روش اطلاعات توسط دانش آموزان جمع آوری و ارائه می گردد. این روش می تواند مشخص کند که دانش آموزان تا چه اندازه میدانند. این روش یک موقعیت فعال برای یادگیری به وجود می آورد.

نقش معلم در کنفرانس، صرفاً هدایت و اداره کردن جلسه و جلوگیری از مباحثاتی است که منجر به انحراف از موضوع کنفرانس و روال منطقی آن شود.

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

این روش برای کلیه دروس تاریخ و جغرافی و مطالعات اجتماعی کاربرد دارد.

تجربه ۲: نحوه ترغیب دانش آموزان به خلاقیت در درس جغرافیا

در چندین سالی که به تدریس جغرافی در مقطع راهنمایی می باشم . در این تجربه به بیان نحوه ترغیب

کردن دانش آموزان به یادگیری درس جغرافیا می پردازم .

در جلسات اول تدریس در یکی از مدارس راهنمای همه چیز به خوبی و خوشی پیش می رفت. در هر

جلسه، مباحثات مختلف و پرسش و پاسخ علمی بسیار زیاد بود. طوری که بعضی جلسات مجبور می شدم از

بچه ها خواهش کنم که کتابهایشان را ببندند و فقط به پرسشهای آنها جواب می دادم. تاثیر روش مباحثه

ای و پرسش و پاسخ را در آموزش جغرافیا قبلا در مدارس دیگر آزموده بودم و به نظرم می آمد با این روش

می توان در این مدرسه نیز موفق شد. اما مشکل از آنجا آغاز شد که بعد از چند هفته تدریس به تدریج

احساس کردم که دیگر کلاسهای من آن شور و نشاط اولیه را ندارد، به نظر می رسید سوالهای بی شمار

شاگردان، ته کشیده و نوعی سستی و کم توجهی در کلاسهای من حاکم شده و بچه ها کم تر در مباحث

کلاس شرکت می کنند. وجود این مساله برای من که با عشق و علاقه فراوان در کلاس حاضر می شدم

بسیار عذاب آور بود. از این رو به فکر چاره افتادم باید به دنبال راهی می گشتم که دوباره بتوانم ذوق و شوق

اولیه را به کلاس برگردانم. اعتقاد بنده بر این است که ((برای پرورش خلاقیت در دانش آموزان ابتدا باید از

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

معلم شروع کرد ((. احساس کردم که باید خلاقیتی به خرج داد تا کلاسهای جغرافیای مدرسه را از حالت رکود خارج کرد.

نخست باید علل بی انگیزگی دانش آموزان را جویا می شدم. بعد از مصاحبه و مشورت با همکاران و مدیریت مدرسه و همچنین خود دانش آموزان و اولیای آنها و اساتید محترم و پس از مطالعه کتب و مقالات متعدد اطلاعات لازم را جمع بندی و مورد تجزیه و تحلیل قراردادام و علل کم علافگی دانش آموزان به جغرافیا را بررسی کردم. خلاصه یافته های حاصل از تجزیه و تحلیل مطالب گرد آوری شده به شرح زیر است:

جغرافیا را ((علم مطالعه مکانها)) تعریف کرده اند نه ((علم حفظ کردن نام مکانها)) . اما متاسفانه با وجود قدمهای مثبتی که در سالهای اخیر در تدوین کتب نوین جغرافیا برداشته شده ، هنوز در کتب مقطع راهنمائی تاکید بر ازبرکردن نامهای جغرافیایی بیش از سایر وجوه جغرافیا است. دانش آموزان این مدرسه انگیزه چندانی برای مطالعه مطالب ساده کتاب را ندارند.

کنکور محور بودن آموزش در کشور و بی اهمیت بودن درس جغرافیا در آزمونهای ورودی دبیرستانهای تیزهوشان و کنکور ورودی دانشگاهها، در کاهش دقت و علاقه دانش آموزان به جغرافیا بسیار موثر است.

تاکید بر آموزشهای تئوری و فقط استفاده محدود از نقشه ها و کره جغرافیایی موجود در کلاس، دانش آموزان را در امر تعلیم و تعلم درگیر نمی سازد.

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

تکیه بیش از حد بر تواناییهای معلم، به جای تکیه بر تواناییها و استعدادهای دانش آموزان که موجبات

انفصال علمی بین معلم و دانش آموزان را فراهم می کند.

• دادن پاسخ سریع به سوالات و گرفتن مجال تفکر و خلاقیت از دانش آموزان و تاکید بر سوالهای کجا؟ ،

چه کسی؟ و چه چیزی؟ که پاسخ آن در کتاب درسی موجود است، فرصت اندیشه و خلاقیت را از دانش

آموز می گیرد.

با توجه به وضعیت علمی دانش آموزان و نظرات آنها ، همچنین بر اساس اطلاعات جمع آوری شده از

همکاران و منابع و مدارک فوق الذکر مشکلات موجود بر طرف و راه حل های زیر انتخاب گردید:

- تشریح علم جغرافیای جدید و اهمیت و ضرورت و فایده های یادگیری آن برای زندگی بهتر و آسان تر

در دنیای کنونی.

- افزودن مطالب جدید و علمی بر محتویات درس هر جلسه که با راهنمایی معلم توسط دانش آموزان و

عمدتاً از اینترنت جمع آوری می شد.

- از آنجا که تقریباً همه دانش آموزان این مدرسه در منزل کامپیوتر داشتند و علاقه زیادی بر ارائه مطلب

از طریق رایانه داشتند، به پیشنهاد خود دانش آموزان و همکاری بنده و مدیریت محترم و سایر همکاران قرار

بر این شد که در هر جلسه چند نفر از دانش آموزان درس جدید را همراه با مطالب جدید علمی که

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

خودشان تهیه می کنند، در محیط Power Point آماده کنند و در اتاق کامپیوتر با استفاده از ویدئو پروژکتور ارائه نمایند.

- تاکید بر توانمندیهای خود دانش آموزان برای تهیه وسایل ، ابزارها و حتی نرم افزارهای کمک آموزشی جغرافیا.

- تاکید بر حمایت از تفکر آزادانه و خلاق از طریق احترام به عقاید و رفتار آنها و امتیاز دهی به کارهای ابتکاری گروهی یا فردی.

- عدم پاسخگویی سریع به سوالات دانش آموزان و هدایت آنها و دادن فرصت کافی جهت یافتن پاسخ صحیح توسط خود آنها.

- استفاده محدود از سوالهای کجا ، کی ، چه کسی و چه چیزی و تاکید بر استفاده از سوالهای چرا ؟ و چگونه ؟ و ... که شاگرد را به تفکر واگرا و یافتن علل و عوامل حدوث پدیده ها و وقایع جغرافیایی وا می دارد.

جهت رفع مشکل ، کلیه موارد فوق الذکر به تدریج و به طور دقیق به اجرا در آمد. به طوریکه با مطرح کردن روش جدید در بین دانش آموزان شور و شوق زائد الوصفی ایجاد شد و در همان جلسات اول رزرو تمام درسهای کتاب جهت ارائه به کمک رایانه پایان گرفت و در مواردی مجبور شدیم که یک درس را به صورت گروهی به چند نفر جهت ارائه در کلاس اختصاص دهیم. در مورد گردآوری مطالب جغرافیایی از اینترنت نیز

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

راهنمایی های لازم صورت گرفت و در مواردی آدرسهای برتر اینترنتی تهیه و در بین دانش آموزان توزیع شد.

به کمک دانش آموزان و نظارت بنده در هر کلاس یک نفر مسئول بانک نرم افزاری کلاس شد. دانش آموزان نرم افزارهایی را که تهیه می کردند در اختیار ایشان قرار می دادند تا به نوبت، خودشان در اتاق کامپیوتر به سایر دانش آموزان در مورد نحوه عملکرد نرم افزار توضیح دهند.

در مورد سوالاتی که خود دانش آموزان نمی توانستند در کلاس به پاسخ قانع کننده ای برسند؛ پاسخ آن سوال را به عنوان تکلیف جلسه بعد دانش آموزان تعیین می کردم تا فرصت کافی برای تفکر و مراجعه به منابع مختلف پیدا کنند. در جلسه بعد یکی از دانش آموزان جواب سوال را ارائه می کرد و اجازه می دادم دیگران در مورد صحت یا سقم جواب اظهار نظر کنند تا خود به پاسخ صحیح رهنمون شوند.

به دانش آموزان گوشزد کردم که مطالب کتاب لزوماً بدون عیب و ایراد نیست و ممکن است اشکالات علمی و یا تایپی و ... در کتاب موجود باشد. لذا از آنها خواش کردم که به صورت انتقادی درسهای کتاب را بخوانند و پیشنهادات خود را برای رفع مشکل به کلاس ارائه نمایند. در مواردی نقدهای بسیار جالبی از محتویات کتاب درس جغرافیا تهیه شد.

جهت ترغیب دانش آموزان برای تک تک کارهای فوق امتیازات مناسبی در دفتر نمره در نظر می گرفتم.

البته تمام موارد فوق با نظارت و راهنمایی های مستقیم بنده صورت می گرفت.

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

به تدریج، با جا افتادن این روش، دانش آموزان بطور بسیار منظم و برنامه ریزی شده اکثر موارد خواسته شده را اجرا می کردند و فرایند کلاس محوری و دانش آموز محوری کاملاً اجرا می شد. وظیفه بنده فقط هدایت و نظارت و در مواردی رفع اشکال بود. اکنون دیگر بچه ها کاملاً خلاقانه در فرایند تدریس شرکت می کردند.

در طول فرایند اجرای روش جدید، بارها شاهد تغییر رفتار دانش آموزان و اظهار نظرهای آنها بودم. آنها در واقع با رفتارشان خلاقیت خویش را در جغرافیا نشان می دادند، شواهد و اطلاعات زیر تغییرات ملموس و عینی موثر بعد از اقدام به اصلاح وضع موجود را نشان می دهد:

- شور و نشاط فراوان دانش آموزان برای یادگیری جغرافیا، طوری که برای ارتباط با آنها جهت رفع اشکال در غیر ساعات حضور در مدرسه، E-mail خویش را در اختیار آنها گذاشتم.
- تهیه بانک نرم افزاری ویژه جغرافیا در هر کلاس، که در انتهای سال تحصیلی وقف کتابخانه مدرسه شد.
- تهیه CD های ارائه درس های جغرافیا توسط خود دانش آموزان، این امر علاوه بر آموزش جغرافیا باعث یادگیری و تمرین نحوه ارائه مطالب (Presentation) در مجامع مختلف که یکی از مشکلات دانشجویان حتی در مقاطع تحصیلات تکمیلی است، می شد.
- ارائه مطالب و مقالات جالب جغرافیایی به روز که عمدتاً از اینترنت گردآوری شده بودند.

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

- ارائه مقالاتی در مورد ایرادات کتب درسی جغرافیا.

- اظهار نظر مدیریت مدرسه، معاونان، همکاران صاحب نظر و اولیای دانش آموزان که نشانگر رضایت نسبی

آنها از اجرای روش جدید بود.

در اثر اجرای این روش کلاسهای بی روح و منفعل جغرافیای بنده به کلاسهای پرشور و فعال تبدیل شد و

ابتکارات و خلاقیت های جالب توجهی از طرف دانش آموزان صورت گرفت. نوآوری در روش ارائه درس ،

پاسخ به سوالات ، تهیه نرم افزار و ایجاد دید انتقادی نسبت به کتب درسی، روح جدیدی در کالبد سرد

کلاسهای جغرافیا دمید.

تجربه ۳: استفاده از روش بازگویی در تدریس تاریخ

یکی از روشهای تدریس که بنده در تدریس درس تاریخ بکار می کردم استفاده از روش بازگویی بود . به این ترتیب که از دانش آموز جلسه قبل می خواستم یکی از موضوعات تاریخی درسی مثلاً یک سلسله را در خانه مطالعه و برای دانش آموزان در سر کلاس بازگویی بکنند . این شیوه باعث می شود که دانش آموزان مطلب را بصورت کلی یادبگیرند و به دیگران توضیح بدهند .

تبیین و توضیح استفاده از روش بازگویی در تدریس درس تاریخ :

بازگویی شیوه ای است که معلم بکار می برد تا فرگیر را در بیاد سپردن اشعار، قواعد، فرمولها، تعاریف و اصطلاحات تشویق کند. در بازگویی معمولاً معلم از دانش آموز انتظار دارد که موضوع بیاد سپرد را کلمه به کلمه بیان کند. شیوه بازگویی مطالب، با آنکه اغلب در کلاسها مورد استفاده قرار می گیرد، ولی متأسفانه ضرورتاً دلالت بر تحقق یادگیری نمی کند. کاربرد این شیوه تنها نشان می دهد که دانش آموز مطالب مورد نظر را بیاد سپرده است. گاهی هدف معلم اساساً این است که دانش آموز موضوعی را بخاطر بسپارد تا برای درک مفهوم خاصی از آن را بکار برد، در این روش صورت بکار گرفتن این شیوه ممکن است مفید باشد.

تجربه ۴: استفاده از روش پرسش و پاسخ در تدریس درس جغرافیا:

در س جغرافیا چون اصطلاحات زیادی دارد یکی از روش های مورد استفاده در تدریس آن روش پرسش و پاسخ می باشد. بنده از این روش در یاددهی درس جغرافیا به دانش آموزان استفاده می کردم. این روش باعث می شد که دانش آموزان همیشه آمادگی در سر کلاس داشته باشند و مطالب را به خوبی یاد بگیرند.

تبیین تجربه استفاده از روش پرسش و پاسخ در تدریس در س جغرافیا:

شیوه پرسش و پاسخ شیوه ای است که معلم به وسیله آن فراگیر را به تفکر در باره مفهومی جدید یا بیان مطالبی فرا گرفته شده تشویق می کند. معلم، وقتی که می خواهد مفهوم دقیقی را در کلاس مطرح نماید یا توجه فراگیران را به موضوعی جلب کند شیوه پرسش و پاسخ را به کار می برد و نیز بدین وسیله فراگیر را تشویق می کند تا اطلاع خود را درباره موضوعی بیان کند ممکن است برای مرور کردن مطالبی که قبلاً تدریس شده اند مفید باشد، یا وسیله خوبی برای ارزشیابی میزان درک فراگیر از مفهوم مورد نظر باشد.

تجربه ۵- بازدید از مکان های تاریخی برای آشنایی دانش آموزان برای شناخت

بهرتر تاریخ:

یکی از روش ها و تجربیات بنده در تدریس درس تاریخ، گردش های علمی برای آشنایی دانش آموزان با مکان های تاریخی شهر بود. در بعضی از مواقع این امکان از طرف مدرسه فراهم می شد تا به دیدن مکان های تاریخی بزرگ کشور برویم. این روش تدریس باعث می شد که یادگیری دانش آموزان در درس تاریخ بسیار بیشتر از حد معمول شود.

تجربه ۶: توجه و بررسی نقاط ضعف دانش آموزان در یادگیری درس جغرافیا،

تاریخ، اجتماعی راهنمایی:

یکی از تجارب بنده در امر تدریس دروس علوم اجتماعی توجه به موفقیت دانش آموزان در آزمونها بود. که در گرفتن آزمون ها، سعی می کردم همیشه سوالاتی که به دانش آموزان ارائه می گردد مورد بررسی

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

دقیق قرار می دادم . و نقاط ضعف آنها را در آن درس یادداشت می نمودم و بعد سعی میکردم که روس

نقطه ضعف آن دانش آموز بیشتر کار کنم تا روند یادگیری او بهتر شود . یکی از حسن های این کار ایجاد

انگیزه در دانش آموز برای یادگیری دانش آموز می شد .

تبیین تجربه توجه به نقاط ضعف دانش آموزان :

روش توجه به نقاط دانش آموزان باعث می شد که دانش آموز از اینکه بفهمد دبیر و معلم به فکر اوست

در نتیجه انگیزه وی در یادگیری و مطالعه آن درس بیشتر می شود . در نتیجه یادگیری وی به مرور زمان

بهتر می شود .

تجربه ۷: نزدیکی به دانش آموزان در تدریس :

تجربه دیگر بنده که احساس می کنم در بالا بردن سطح کیفی کارم و نیز در بیشتر شدن موفقیتم در امر

تدریس مؤثر بوده است، برقراری روابط معقول و مناسب با دانش آموزان بود به گونه ای که همه در کلاس

احساس امنیت و آرامش کرده و گاهی مهم ترین مسایل خود را به راحتی مطرح و با بنده در میان می

گذاشتند. علاوه بر دانش آموزان بعضی از والدین نیز برای رفع مشکلات آموزشی و پرورشی فرزندشان

مراجعه نموده و استمداد می کردند. اساساً برقراری ارتباط مناسب و شایسته با دانش آموز، می تواند یکی از

مهمترین عوامل موفقیت هم برای معلم و هم برای دانش آموز باشد. این مسأله، چیزی است که حتی در

تعالیم دینی ما نیز بر آن بسیار تأکید شده و حتی در سیره ی پیامبر اکرم نیز داستان ها و موارد بسیاری

نقل شده که پیامبر در هنگام تعلیم امور دینی، پیش از هر چیز سعی می کرد با کسی که می خواهد مطلبی

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

را به او تعلیم دهد، به عنوان فرزند خود برخورد کند و او را در نهایت مهر و محبت مورد تعلیم قرار دهد.

امروزه در علم روانشناسی و علم تعلیم و تربیت نیز دانشمندان ثابت کرده اند که برقراری ارتباط مناسب

همراه با عطف و مهربانی، می تواند بهترین عامل موفقیت معلمان با شاگردان خود و ترغیب آنها برای علم

آموزی باشد. از این رو من همیشه سعی می کردم تا با دانش آموزان به گونه ای برخورد کنم که آنها نه

آنقدر از من دور شوند که نسبت به من و آموختن درس، بی انگیزه و بی رغبت شوند و نه آنقدر جذب من

شوند که با امید به عطف و شفقت من نسبت به درس خواندن تنبل شوند، بلکه سعی می کردم با تأسی بر

سیره پیامبر و مولای متقیان حضرت علی (ع) هم دافعه داشته باشم و هم جاذبه، تا دانش آموز در شرایطی

معقول و منطقی، بتواند هم برای پیشرفت درسی اش تلاش کند و هم مشکلات تحصیلی و حتی خانوادگی

اش را با من در میان بگذارد تا با همفکری و مشورت، مشکلاتش را برطرف کنیم.

راهکارهای تدریس حاصل از تجربیات بنده در تدریس دروس علوم اجتماعی

راهنمایی :

نمونه های اجرایی روشهای فعال و اکتشافی دروس علوم اجتماعی

در این قسمت از بیان تجربیات به ذکر مثال هایی از روش های فعال و اکتشافی که در دروس علوم اجتماعی

به کار می بردم را بیان می نمایم و در ادامه به تبیین و توضیح هر یک می پردازم .

نمونه تدریس مبتنی بر کاوشگری که تدریس درس جغرافیا بکار می بردم

موضوع: آبها بر روی زمین چگونه عمل می کنند؟

معلم با دو محفظه شیشه ای پر از خاک و یک آب پاش به کلاس وارد می شود. دانش آموزان با تعجب وی را می نگرند و منتظر شروع صحبت وی هستند. معلم شیشه ها را بر روی میز می گذارد و با آب پاش به صورت یکسان بر روی آنها آب می پاشد و فضایی شبیه ریزش باران را بوجود می آورد.

دانش آموزان کنجکاوانه به ظروف خاک نگاه می کنند. سطح یکی از ظروف، مملو از آب شده و دیگری فقط سطحی نمناک پیدا کرده است. آزمایش به پایان رسیده و معلم از دانش آموزان می خواهد علت را خودشان پیدا کنند.

دانش آموزان اطراف میز آزمایش را احاطه کرده و با دست، خاک را لمس می کنند و هر کدام پرسشی را مطرح می نمایند. دانش آموزی سؤال می کند: آیا شدت باران در ظرف مملو از آب بیشتر بوده است؟ که پاسخ «خیر» را از معلم می شنود. دانش آموز دیگری می پرسد: ممکن است ریزی و درشتی خاک عامل این پدیده باشد؟ که پاسخ مثبت می گیرد. دانش آموزان فرضیه های خود را ارائه می دهند و جنس خاک را عامل اصلی می دانند.

سپس دوباره به انجام آزمایش می پردازند و انواع خاک را با قطرهای مختلف مورد آزمایش قرار می دهند و در نهایت در می یابند که خاک های رسی با توجه به قطر ریز خود جذب آب، حالت چسبندگی و نفوذ پذیری کم تری پیدا می کنند. در حالی که ماسه، سنگ و شن با قطر بیشتر، آب را به راحتی از خود عبور می دهند.

مراحل اجرایی الگوی تدریس کاوشگری

❖ بر هم زدن تعادل

❖ پرسشگری

❖ فرضیه سازی

❖ آزمایشگری

❖ تحلیل و نتیجه گیری

نمونه تدریس مبتنی بر ساختن گرای (۵E) که در تدریس جغرافیا به کار می بردم

موضوع: جمعیت در کره ی زمین چگونه پراکنده شده است؟

<p>معلم با بیان یک داستان تفکر بر انگیز تدریس را شروع می کند. (روزی به منطقه ای گرم و خشک در مرکز ایران سفر کردم و در عین نا باوری مشاهده کردم با وجود گرمای شدید و طاقت فرسا عده ی قابل توجهی از مردم در آنجا سکونت دارند)) به نظر شما چه عواملی می تواند آنان را در آنجا نگه دارد؟</p>	<p>مرحله اول (انگیزش)</p>
<p>دانش آموزان به گروهایی تقسیم شده و پیرامون داستان مطرح شده به بحث و گفتگو می پردازند و نتایج حاصله را در برگ گزارش گروهی ثبت می نمایند. معلم نیز در این مرحله با حضور در گروهها ، ضمن مشاهده ی فعالیت آنها ، نقش مشاور و راهنما را ایفا می کند.</p>	<p>مرحله دوم (جستوجو گری)</p>
<p>در این مرحله هر گروه به تشریح نتایج بحث های گروه خود می پردازد و به سؤال های احتمالی گروههای دیگر و یا معلم پاسخ می دهد. اغلب گروهها به عواملی ؛ چون آب و هوا ، معادن ، راه و ... به عنوان عوامل جذب و دفع جمعیت اشاره می کنند.</p>	<p>مرحله سوم (تشریح)</p>

<p>دانش آموزان با مطالعه ی متن کتاب و مطرح کردن تجربیات خود و والدین از محیط زندگی و سفر هایی که به شهرها و روستا ها داشته اند و ... ، دانسته هایشان را با عوامل جذب و دفع یاد شده ، مطابقت می دهند. معلم نیز با ارائه ی نمونه ها و مثال های بیش تری، اطلاعات تکمیلی را ارائه می دهند.</p>	<p>مرحله چهارم (گسترش)</p>
<p>در این مرحله پیشنهاد می شود معلم از روش ((دگر ارزیابی)) استفاده کند . به این ترتیب که ابتدا با هم فکری دانش آموزان معیارهای ارزشیابی را تعیین و سپس گروهها براساس معیارهای مشخص شده ، گزارش های هم دیگر را بررسی و ارزیابی می کنند.</p>	<p>مرحله پنجم (ارزشیابی)</p>

نمونه تدریس مبتنی بر اعضای تیم که در تدریس درس تاریخ بکار می بردم

موضوع : انسانهای اولیه چگونه می زیستند؟

مرحله اول (آمادگی فردی): گروه بندی تیمی با هدایت و راهنمایی معلم و تقسیم متن درس بین اعضای

گروه ها.

۴	۳	۲	۱	نام گروه/ شماره گذاری متن
---	---	---	---	------------------------------

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

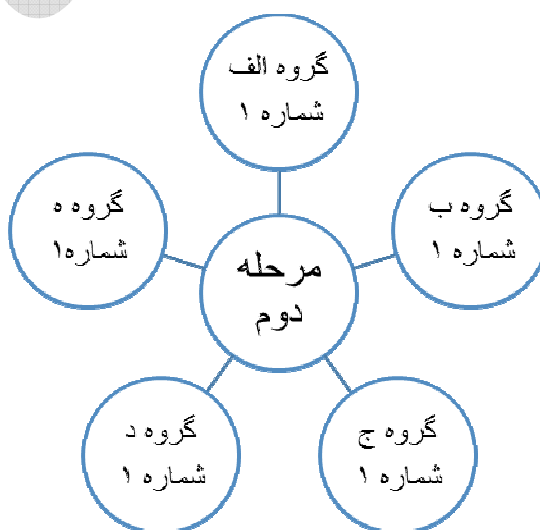
فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

کوچ نشینان برای زندگی به کنار رودخانه	جامعه	شغل	زندگی	الف
	کوچ	کوچ	کوچ	ب
	نشینان	نشینان	نشینی	ج
				د
				ه

قسمت اول برای نفرات اول گروه ، قسمت دوم برای نفرات دوم و ... هر یک از افراد به صورت انفرادی به مطالعه متن مربوط به خود می پردازد و خود را برای تدریس به دیگران آماده می کند. نمودارها ، نقشه ها و تصاویر کتاب در تدریس به او کمک می کند . در این روش معلم نقش راهنما را داشته و فقط سؤال های مربوط به متن درس را تهیه نموده و در اختیار فراگیران قرار می دهد تا نمرات فردی و تیمی از نتایج آن به دست آید.

مرحله دوم (کار تیمی)

شماره ی ۱ همه ی گروه ها که متنی مشابه داشتند دور هم جمع شده و قسمت اول درس را به طور تخصصی برای هم توضیح داده و به بحث و تبادل نظر می پردازند و به همین ترتیب شماره های بعدی ۲و۳و۴. معلم نیز مشکلات احتمالی آنها را بر طرف می نماید.

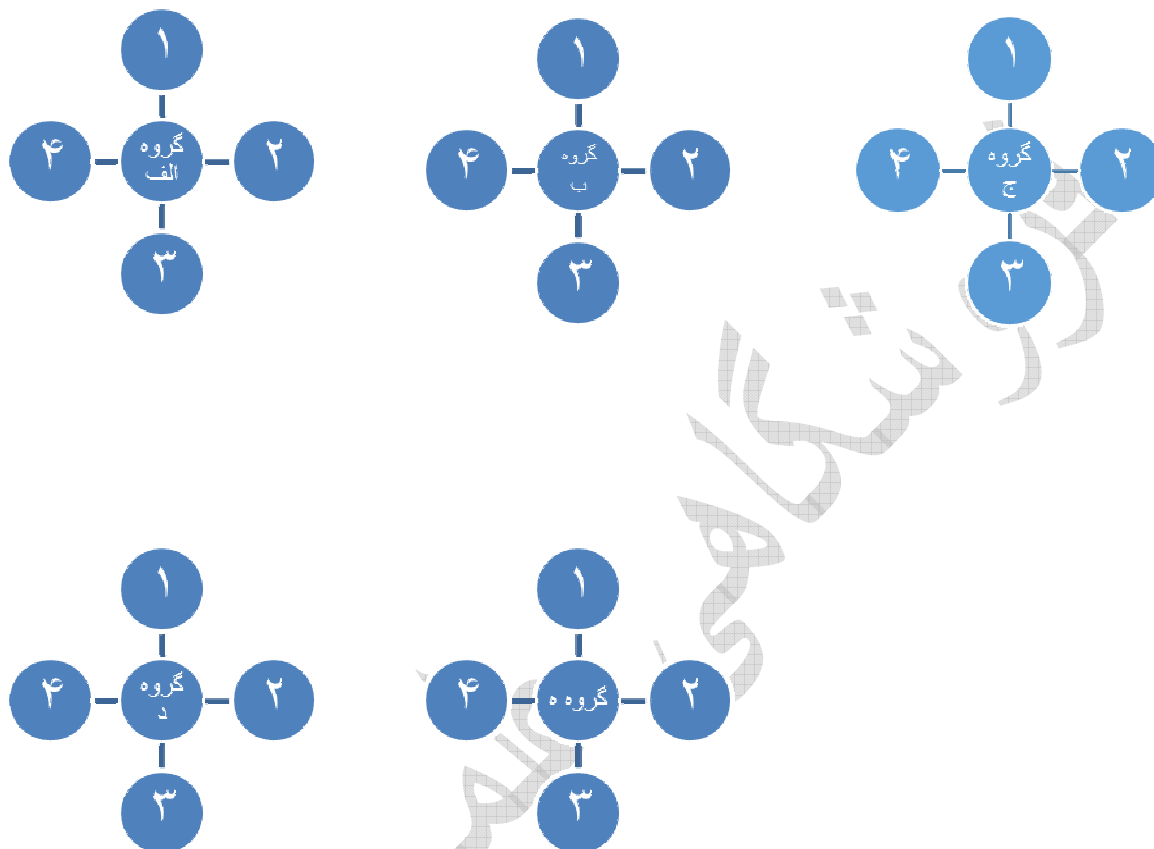
این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

مرحله سوم: (آزمون)

بازگشت اعضا به گروه های قبلی و توضیح و تدریس هر یک از مباحث برای دیگر اعضا، براساس تقدم و

تاخر برای رسیدن به مفهوم کلی درس.

شکل بالا هر یک از گروههای ۵ گانه را در گروههای خود نمایش می دهد.

در پایان مرحله سوم ، به سؤال های فردی و تیمی (گروهی) توسط فراگیران پاسخ داده شده و نمرات فردی و تیمی استخراج میشود.

مرحله چهارم (نقد و بررسی)

۱- بررسی وضعیت نمرات فردی و گروهی دانش آموزان

۲- کمک به گروهها برای پیدا کردن مشکلات اعضای گروه و رفع آنها

مرحله پنجم (جمع بندی)

- انتخاب یک نفر از هر گروه به صورت تصادفی یا انتخابی برای تدریس قسمت‌های مختلف
- هدایت و رهبری بحث گروهی
- اختصاص فرصت کافی برای پرسش و پاسخ
- ارائه توضیحات تکمیلی

نمونه تدریس مبتنی بر بارش فکری که در تدریس علوم اجتماعی بکار می بردم

موضوع : چرا به قانون نیاز داریم؟

در یک کلاس سوم راهنمایی ، معلم اجتماعی قصد دارد درس (قانون) را در کلاس خود با روش (بارش فکری)

تدریس کند.

معلم : هر جامعه ای نیازمند نظم و آرامش است ، به همین علت یکی از وظایف مهم هر حکومتی ،وضع قوانین و مقرراتی است که از طریق آنها هماهنگی های لازم بین مؤسسات و سازمانها ی مختلف یک جامعه به وجود آید تا آنها بتوانند با انجام بهتر وظایف خود، نظم و آرامش را در جامعه برقرار کنند .بنابر این در ضرورت وجود این قوانین هیچ شکی نیست.

اما مسئله مهم ، رعایت این قوانین و مقررات توسط مردم است . حالا با توجه به مقدمه ای که گفته شد سؤال من این است: « چه باید کرد تا مردم قناین و مقررات را رعایت کنند؟» جالب است بدانید که برای فعالیت درسی این جلسه نیز چند قانون لازم است که من آنها را روی تخته می نویسم.

این قوانین عبارتند از:

۱. انتقاد ممنوع است.
۲. تمامی نظرات حتی ایده هایی که به نظر غیر عادی است ، پذیرفته می شود.

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

۳. نظرات و ایده ها هر چه بیشتر باشند ، بهتر است.

معلم : حالا با آگاهی از موضوع و اطلاع از این قوانین می توانید نظرات و اندیشه های خود را مطرح کنید. برای این مرحله ۱۵ دقیقه زمان دارید ، گروههای خود را تشکیل دهید. در هر گروه منشی ایده های اعضای گروه را یادداشت نمایید.

گروه ها مشغول به فعالیت شدند ، معلم با حضور در بین گروه ها ، دانش آموزان را برای بیان نظرات بیشتر و ارائه اندیشه های نو و خلاق ترغیب می کند. در پایان مهلت تعیین شده دانش آموزان ، ایده های مطرح شده را طبقه بندی کرده و نظرات مشابه و نا مناسب را حذف می کنند و با درخواست معلم ، سرگروه ها نظرات را روی تابلوی کلاس می نویسند.

برای مثال برخی نظرات عبارت بودند از :

- قوانین و مقررات را آسان تر کنیم.
- مردم در تعیین قوانین مشارکت داشته باشند.
- برخی قوانین اصلاح شوند.
- از افراد ضعیف ، برای اجرای قانون استفاده نشود.
- از طریق تلویزیون با مردم در باره مقررات صحبت شود.
- برای کسانی که قوانین را رعایت نمیکنند، جریمه ها و مجازات های سختی در نظر گرفته شود.
- و....

معلم : حالا می توانیم درباره ی این ایده ها اظهار نظر کنیم

- کدام نظرات مهمتر هستند و کدام موارد اهمیت چندانی ندارند؟
- کدام نظرات جدید و جالب هستند؟
- چه نظراتی نا مناسب و نا درست می باشند؟

مراحل تدریس از طریق «بارش فکری»

- مرحله اول (بیان پیش سازمان دهنده و ارائه مسئله)
- مرحله دوم (ارائه قوانین بارش فکری و گروه بندی)
- مرحله سوم (بیان اندیشه ها)
- مرحله چهارم (پالایش اندیشه ها)
- مرحله پنجم (تجزیه و تحلیل اندیشه ها)

نمونه تدریس مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) که در درس

علوم اجتماعی بکار می بردم

موضوع: شهر ها چگونه به وجود آمدند؟

اهداف یادگیری

- آشنایی با تاریخچه ی پیدایش شهر و زندگی شهر نشینی
 - آشنایی با عوامل طبیعی موثر در گسترش شهرها
 - آشنایی با مشکلات جوامع شهری
- امکانات: فناوری اطلاعات و ارتباطات

مهارتهای مورد نیاز:

- توانای استفاده از نرم افزار های مربوطه
- توانایی استفاده از اینترنت جهت جمع آوری اطلاعات

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

گام اول (ایجاد انگیزش)

- نمایش فیلمی از مراحل زندگی بشر و پیدایش شهر در ادوار مختلف تاریخی و چگونگی گسترش و توسعه ی آن به شکل امروزی
- گروه بندی دانش آموزان

گام دوم (کاوش و جستجو)

طرح سؤال هایی جهت دار پیرامون موضوع مانند:

- امکانات شهرهای گذشته چگونه بوده است؟
 - دلایل رشد و توسعه ی شهرها کدامند؟
 - انسان ها در شهر های چند میلیونی با چه مشکلاتی روبه روهستند؟
- کلید واژه : تاریخ پیدایش شهرها

گام سوم (تجزیه، تحلیل، تعمیق)

- تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده ،جهت پاسخ گویی به سؤال های مطرح شده
- ارائه ی یافته ها به کلاس ، روی محیط power point

گام چهارم (ارزشیابی و ارائه ی تکلیف)

- ارائه ی تکلیف (فاوا محور) پیرامون موضوع زیر:
 - «مهمترین منابع آلوده کننده ی جوامع شهری کدامند؟»
- عناوین پیشنهادی

گازهای گلخانه ای

آلودگی آب ها

نمونه تدریس مبتنی بر پیش سازمان دهنده که در تدریس تاریخ در دوره راهنمایی بکار می بردم

موضوع: آریایی ها چه کسانی بودند؟

معلم تاریخ کلاس اول راهنمایی، تصور بزرگی از یک ایل کوچ نشین را بر روی تخته کلاس نصب کرده و تصمیم دارد دانش آموزان را با علل و چگونگی کوچ آریایی ها آشنا سازد.

معلم کارش را با ارائه این مطلب آغاز می کند: «دوستان به تصویر مقابل نگاه کنید و تمام جوانب آن را در نظر بگیرید. زن و مرد، کودک و نوجوان و حیواناتی که در میان آنان حرکت می کنند. بر پشت حیوانات باربر وسایل و بسته هایی را مشاهده می کنید، این حرکت دسته جمعی، حکایتی از یک مهاجرت بزرگ است.

اغلب مهاجرت ها، به علت شرایط سختی است که قبیله ها با آن مواجه می شوند. ممکن است آنان به دلیل سرد شدن هوا و یا خشکسالی، حرکت خود را آغاز کرده باشند و به دنبال سرزمین های مساعدتر و آب و هوایی مناسب تر باشند. هم چنین مکن است خطراتی؛ چون سیل، زلزله، حمله حیوانات وحشی و ... زندگی آنان را به خطر بیندازد که در این صورت آنها باید جاهای دیگری را برای سکونت انتخاب کنند. مثل؛ جلگه های پست کنار رودخانه ها، سرزمین های هموار، دامنه کوه ها و ...»

سپس معلم شرایط سرد و سخت نواحی جنوب سیبری را برای دانش آموزان بازگو می کند و از ساکنان ۴۵۰۰ سال قبل این سرزمین (آریایی) سخن به میان می آورد و دانش آموزان را به بحث گروهی پیرامون علل مهاجرت آریایی ها از این محل دعوت می کند و در پایان برای پرورش تفکر انتقادی دانش آموزان، سوالات زیر را مطرح می نماید:

۱- اگر آریایی ها به سرزمین ایران وارد نمی شدند چه اتفاقی می افتاد؟

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

۲- با توجه به این که در گذشته آریایی ها به سه منطقه مختلف مهاجرت کردند ، آیا امروزه می توانند

از نظر فرهنگی وجه اشتراکی با یکدیگر داشته باشند؟

مراحل اجرایی الگوی پیش سازمان دهنده

✓ ارائه پیش سازمان دهنده

✓ ارائه مطالب یا وظیفه مورد یادگیری

✓ تحکیم سازمان شناخت

نمونه تدریس مبتنی بر تفکر استقرایی که در تدریس مطالعات اجتماعی بکار می

بردم

موضوع: گروه دوستان چه ویژگی هایی دارد؟

▪ فهرست کردن

معلم با مطرح کردن سوال ، از دانش آموزان می خواهد نیاز به دوستی با دیگران را فهرست کنند ، آنان به صورت انفرادی و مانند نمونه عمل می کنند.

نیاز به دوستی

هم فکری

زندگی توأم با شادابی

رفع نیاز

کمک به دیگران

عاطفی

رفع نیاز

همدردی

اقتصادی

معلم : «از تلاش شما متشکرم. حالا از چند نفر می خواهیم فهرست خود را بخوانند. اما برای این که فهرست شما بهتر و کامل تر شود ، هر سه یا چهار نفر ، یگ گروه تشکیل دهید . سپس از راه مشورت کردن ، فهرست های فردی را به فهرست های گروهی تبدیل کنید . برای این کار ۵ دقیقه وقت دارید.

حالا سر گروه ها فهرست های کلی را بخوانند و بقیه ی دانش آموزان گوش دهند. اگر در مورد کار

گروه ها نظر یا انتقادی دارید ، مطرح کنید.»

▪ گروه بندی و عنوان دهی

(دانش آموزان نیازهای مرحله قبل را در جدول زیر طبقه بندی می کنند.)

معلم : «همان طور که دیدید ، مطالب زیادی مطرح شد . پس نتیجه می گیریم که فعالیت های گروهی

بیش از فعالیت های فردی در ایده سازی مؤثر است . بنابر این ، از این پس به جمع گرایی اهمیت

بدهید. در این جا می خواهیم آنچه را که به منزله ی فهرست نیازهای ضروری ارائه دادید ، در جدول زیر

تنظیم کنید.بنابر این ، دوباره گروه های خود را تشکیل دهید و در زمان تعیین شده ، این فعالیت را نیز

انجام دهید و با توجه به عنوان هر ستون ، نیاز های ضروری را در آن بنویسید.»

اقتصادی	عاطفی	فرهنگی	اجتماعی	فردی	...

▪ تشخیص جنبه های شاخص و کشف روابط

(دانش آموزان ویژگی ها و خصوصیات هر یک از طبقات جدول مرحله قبل را بیان کنند.)

معلم : «هر گروه موظف است ویژگی ها و خصوصیات بارز اعضای هر طبقه را بیان کند. چرا ضرورت ها را

به این صورت طبقه بندی کردید؟چه شباهت ها یی بین آنها بود؟ اگر می توانید ، تعریف جامعی از

ویژگی های هر طبقه از نظر اقتصادی ،عاطفی و ... ارائه دهید.

▪ استنباط

دانش آموزان بعد از طبقه بندی و بیان خصوصیات مشترک ، دلیل قرار گرفتن هر یک از نیازها را در

طبقات شرح می دهند و می کوشند در مورد ارتباط اعضای هر یک از طبقات ، استدلال کنند. پس ار

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

این که همه ی گروهها دلایل خود را بیان کردند ، در مورد نیازهای ضروری به بحث و گفتگو می پردازند و مفهوم مورد نظر و رابطه های موجود استنباط می شود. بنابر این می توان گفت که نتایج مراحل قبل ، آنان را به استدلال و درک عمیق میرساند.

▪ پیش گویی و فرضیه سازی

معلم :«فکر می کنم همه ی شما مفهوم درس را فهمیده اید و اطلاعات زیادی در مورد ضرورت های دوست یابی به دست آورده اید. حالا می خواهم ضرورت هایی مانند عزت نفس ، قدرت رهبری ، تحمل دیگران و ... را مطرح کنم که در فهرست شما نبود. شما باید حدس بزنید که هر کدام از آنها در کدام طبقه قرار می گیرند.»(معلم به دانش آموزان فرصت می دهد فکر و فرضیه سازی کنند.)

▪ پشتیبانی از فرضیه ها برای تصدیق یا رد آنها

دانش آموزان دلایل خود را برای دفاع از فرضیه هایشان بیان می دارند و استدلال می کنند.ضمن این بحث و گفتگو ، درستی یا نادرستی فرضیه ها ثابت می گردد و در حکم یک اصل علمی (البته در حوزه ی کلاس)، پذیرفته می شود.فرایند تدریس از مرحله هفتم تا نهم ، توانایی فرضیه سازی ، دفاع علمی و منطقی از مطالب را در دانش آموزان تقویت می کند.در این جا به آنان گفته می شود که فرایند علمی برای اثبات فرضیه ها از این طریق انجام می شود.

نمونه تدریس مبتنی بر نظر خواهی از دوستان که در تدریس اجتماعی بکار می بردم

موضوع: نظم در خانواده چه اهمیتی دارد؟

مرحله ی اول : بیان هدف و توجیه کردن دانش آموزان

معلم: همان طور که گفتیم، بحث امروز ما درباره ی نظم است. ابتدا من دوباره این موضوع، توضیحاتی می دهم. اما هدف اصلی ما، انجام دادم یک کار تحقیقی و کمک گرفتن از دیگران است. ما، برای سه سوالی که

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

می گویم، یک پرسش نامه تنظیم می کنیم. سپس این پرسش نامه را با پرس و جواز عده ای از دانش

آموزان، تکمیل می کنیم. سوال ها این هاست:

۱- ویژگی های یک خانواده منظم چیست؟

۲- خانواده نامنظم چه خصوصیتی دارد؟

۳- افراد جامعه، با چه روش هایی می توانند به برقراری نظم کمک کنند؟

مرحله دوم : ساخت ابزارهای نظرسنجی

معلم : برای این که بتوانیم نظر عده ی زیادی از دانش آموزان مدرسه و معلمان را جویا شویم، باید یک

پرسش نامه طراحی کنیم تا بتوانیم کار تحقیقی خودمان را انجام دهیم. من جدولی روی تخته می کشم و از

شما می خواهم که برای تکمیل آن به من کمک کنید.

جدول نظرخواهی

نام دانش آموز مجری :

ویژگیهای خانواده منظم	خصوصیات خانواده نامنظم	روش هایی برای رسیدن به خانواده و جامعه منظم

مرحله ی سوم : تکمیل پرسش نامه ها

معلم : حالا این برگه را تکثیر می کنیم و پس از آن که شما گروه هایی تشکیل دادید، می توانید با پرس و

جو از دیگران، آن را کامل کنید برای این کار هم یک یا دو روز وقت دارید.

اگر بخواهیم نظر دانش آموزان کلاس را در همان جلسه جمع آوری کنیم، می توانیم برگه را به آنان

تحویل دهیم تا آن را تکمیل کنند.

مرحله ی چهارم : تجزیه و تحلیل و بررسی پرسش نامه ها

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

معلم: از همه ی گروه ها تشکر می کنم که در وقت تعیین شده پرسش نامه ها را جمع آوری کردید. حالا گروه های پنج نفری تشکیل بدهید و پس از بررسی پرسش نامه ها، آن ها را در یک جدول کلی تنظیم کنید.

در یک بحث و گفتگوی علمی، نظرات، بررسی و از بیان روش های پیشنهادی تعدادی تأیید می شود. دانش آموزان باید این روش ها را در دفترچه های خود یادداشت کنند. البته گاهی اوقات، جمع بندی به عملیات آماری ساده ای نیاز دارد که معلم باید در مورد آن، فراگیرندگان را راهنمایی کند. بعضی از این عملیات عبارتند از: پیدا کردن فراوانی، تعیین میانگین اطلاعات جمع آوری شده و...

نمونه تدریس مبتنی بر بدیعه پردازی که در تدریس اجتماعی بکار می بردم

موضوع: گروه دوستان چه ویژگی هایی دارد؟

▪ توصیف شرایط

معلم: همانند جلسات قبل، درس امروز هم مورد علاقه ی شماست. می خواهیم بفهمیم که دوست واقعی چه کسی است و نقش های گوناگون دوستان در زندگی ما چیست. هر کدام از شما در این زمینه برداشت ها و تجربیات متفاوتی دارید و مطالب ارزنده ای ارائه خواهید داد. واقعاً چرا انسان به دوست یابی علاقه دارد؟ در این مرحله، معلم اطلاعاتی در مورد موضوع به دانش آموزان ارائه می دهد تا زمینه های قیاس مستقیم و شخصی را در آنان ایجاد کند.

▪ قیاس مستقیم

پس از این که توضیحاتی در مورد وضعیت موجود و اهداف درس داده شد، تعامل معلم و دانش آموزان درباره ی موضوع شروع می شود. معلم می کوشد با طرح یک سوال به افکار و نظریات دانش آموزان پی ببرد. معلم: دانش آموزان خوبم، در این جلسه باید کاملاً مشارکت کنید. چون بدون همکاری شما، نمی توانیم به اهداف درس برسیم. سعی کنید با دقت به سوالات من پاسخ های کوتاه و متفاوتی بدهید. شما آزادی که

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

از هر گونه توضیح و قیاس استفاده کنید اما بکوشید از واژه های نا آشنا و غیر عادی هم بهره بگیرید . سوال
من این است :

دوست کیست یا دوست مانند چیست؟

در این مرحله ، دانش آموزان ۵ تا ۱۰ دقیقه با هم مباحثه میکنند و نظریات خود را می گویند ، برای مثال
،ممکن است بگویند:

دوست ، مهربانی است دوست ، مانند کتاب است دوست ، شمع است

دوست ، مانند شیشه است دوست ، مثل دریاست دوست ، مثل اعتماد است

در اینجا ، معلم به دانش آموزان فرصت می دهد انواع قیاس ها را برای دوست انجام دهند. زیرا تصورات
ذهنی و تخیلات آنان قیاس هایی دارد که از نظر خلاقیت بسیار ارزنده است . شاید یکی از امتیاز های روش
بدیعه پردازی همین است که قدرت قیاس کردن بین چند مفهوم را افزایش می دهد و همین امر ، سبب
گسترش بسترهای نو آوری می شود.

معلم : متشکرم که قیاس هاس خوبی انجام دادید. حالا از شما می خواهم دلیل چنین قیاس هایی را بیان
کنید.

چرا گفتید که دوست مثل شیشه است؟

چرا گفتید که دوست مثل دریاست ؟

چرا گفتید دوست مثل اعتماد است؟

دانش آموزان ، دلیل قیاس های خود را به طور مختصر شرح می دهند تا موضوع برای همکلاسانشان مفهوم
شود. به این ترتیب نوع برداشت و تفکر آنان واضح تر و مشخص تر می شود

▪ قیاس شخصی

معلم : اگر بتوانید در این مرحله از آموزش ، مشارکت فعال داشته باشید متوجه خواهید شد که مرحله
ی بسیار شیرین و جذابی است . حالت می خواهم خودتان به مفهوم دوست تبدیل شوید. یعنی فرض

کنید که شما، همان دوستی که در مرحله ی قبل و در قیاس مستقیم انجام داده اید. مثلاً دوستی هستید که سنگ یا دریا یا شیشه است حالا احساس خود را بگویید.

یکی از دانش آموزان: من همان دوستی هستم که مانند شمع است همیشه دوست دارم برای دوستان خوبم بسوزم و به آنان آگاهی و روشنایی بدهم من از این وظیفه خوشحال و شادمانم. دلم می خواهد دوستم با من جدی باشد، از من سود ببرد و چیزهای زیادی یاد بدهد و یاد گیرد

▪ تعارض فشرده

معلم: دانش آموزان عزیزم، بسیار سپاس گزارم که احساسات خود را با بهترین واژه ها بیان کرده اید. شما با این کار، به دوستان خود پیامهای زیبا یی دادید. اطمینان داشته باشید که امروز، دوستی شما تغییر خواهد کرد و استحکام بیشتری خواهد یافت. حالا از شما می خواهم به این سوال فکر کنید و نظر خود را بگویید. پیش از این گفتید که دوست مثل سنگ یا شیشه است فرض کنید شما همان سنگ یا شیشه هستید. احساس خود را در این مورد بگویید. ترجیح می دهید سنگ باشید یا شیشه؟ این فعالیت یا قیاس های متعارض انجام می شود و عده ای از دانش آموزان، جملاتی می گویند. در پایان درس نیز معلم از آنان می خواهد در مورد انواع دوستی و مفهوم آن مطالعاتی انجام دهند و جلسه ی بعد در کلاس مطرح کنند.

نمونه تدریس مبتنی بر ایفای نقش که در تدریس تاریخ بکار می بردم

موضوع: خلافت بنی عباس در بغداد

مرحله ی اول: انتخاب موضوع

معلم: همان طور که گفتم، موضوع بحث ما حکومت و خلافت بنی عباس است و لازم می دانم در این باره، توضیح مختصری به شما بدهم. حالا یکی از دانش آموزان یک بار از روی درس کتاب بخواند تا همه در جریان قرار بگیریم. در این دو جلسه، بعضی از شما دانش آموزان برای بقیه نمایش خواهند داد و برای این که نقش های خود را بهتر بازی کنند، من نمایش نامه را کارگردانی خواهم کرد.

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

مرحله دوم : نوشتن نمایش نامه

معلم : برای این که بتوانیم این درس را به صورت نمایش اجرا کنیم، ابتدا باید برای آن نمایش نامه بنویسیم. یک گروه پنج نفری، این کار را به عهده می گیرند. آنان باید سعی کنند نقش های اصلی را به شخصیت های این درس بدهند. گروه های دیگر هم باید فضا سازی کنند و برای فراهم آوردن امکانات لازم به هم اندیشی بپردازند. در جلسه ی بعد، اعضای گروهی که مأمور نوشتن نمایش نامه بودند. متن خود را برای شاگردان می خوانند و همه درباره ی آن نظر می دهند. بنابراین، در این مرحله یک نمایش نامه ی ساده آماده اجرا می شود.

مرحله سوم : تعیین نقش ها : بعد از این که نمایش نوشته شد، با نظر دانش آموزان و معلم، نقش ها به دانش آموزان توانمند واگذار می شود.

معلم : دانش آموزانی که توانایی اجرای نقش ها را دارند، اعلام آمادگی کنند. من اسامی آنان را روی تخته می نویسم. بعد همه می توانند نظر خود را در مورد افراد داوطلب و این که چه نقشی برای آنان مناسب است، بیان کنند.

مرحله چهارم : تهیه امکانات و تجهیزات : می توان تجهیزات مورد نیاز برای اجرای نمایش را در حین نوشتن نمایش نامه و تمرین فراهم آورد.

مرحله پنجم : آمادگی و تمرین

دانش آموزان برای مسلط شدن بر اجرا، بطور آزمایش فعالیت می نمایند.

مرحله ششم : اجرا و نمایش

در این مرحله، نمایش برای اجرا آماده است و می توان از مسئولان مدرسه و دانش آموزان دیگر نیز دعوت کرد این نمایش را تماشا کنند.

معلم : از دانش آموزان مشاهده کننده می خواهم که با دقت، نمایش را تماشا کنند و از مطالب و موضوعات مهم یادداشت بردارند.

مرحله هفتم : بحث و بررسی و ارزشیابی

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

معلم: از گروه های بازیگر، فضا ساز و فراهم آورنده ی امکانات تشکر می کنم. نمایش بسیار خوبی بود و همه از دیدن آن لذت بردیم، از تماشاگران هم متشکریم که با دقت، به موضوع نمایش توجه کردند. حالا به نوبت بگویید که:

۱- از این نمایش چه نتیجه ای گرفتید؟

۲- بازی ها چگونه بود؟ در این زمینه، نظر اصلاحی خودتان را هم بگویید.

۳- احساس خود را از دیدن این نمایش نامه بیان کنید.

۴- اگر به جای یکی از بازیگران بودید، چه می کردید؟

۵- حالا جدول زیر را کامل کنید:

مدرک های ارزشیابی	خلاصه نظریات
جذابیت نمایش	
شخصیت های انتخاب شده	
ارائه پیام و نتیجه مفید	
مهارت های کلامی و رفتاری افراد	

راهکارهای پیشنهادی برای ایجاد همکاری در کلاس بین معلم و دانش آموز حاصل تجربیات بنده :

۱-حاطهء کامل معلم به موضوع درس خود - مهم ترین عامل موفقیت معلم این که به تمامی جوانب موضوع مورد تدریس خود بطور کامل مسلط و در درس خود صاحب نظر باشد. در صورتی که معلم این شرط اساسی را دارا باشد میتواند امیدواربود که تمامی نقائص دیگررا برطرف نماید و یک معلم نمونه گردد. اما در صورت فقدان یا نقصان این شرط اساسی به هیچ وجه نمی توان کار تعلیم را به سطح مطلوبی رسانید. لازم به تذکر است که مطالعه کتابها ومجلات ومطالب مختلف مربوط به درس وکمک گرفتن از معلمین با تجربه ای که همان درس را قبلا تدریس کرده اند می تواند در این زمینه بسیار موثر باشد.

۲. طرح درس - یک طرح درس خوب و کامل میتواند موجب تفهیم کامل اساسی مطالب هر موضوع درسی باشد. نکاتی که بایستی در طرح درس مورد توجه قرار گیرند عبارتند از : بیان ساده وروان و قابل فهم بودن

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

برای همه دانش آموزان اجرای خوب معلم (از نظر تن صدا و شوخیهای میان درس) روشن بودن مطالب
مهمتر معین بودن مطالبی که باید حفظ شوند استفاده از مثالهای ساده و دارای وجه شبه قوی با موضوع
درس . طرح درس باید طوری طراحی و اجراء شود که کلیه شاگردان مطالب اساسی را فرا گیرند و بتوانند
انها را بازگو کنند.

۳. ایجاد تمرکز حواس در کلاس - چنانچه دانش آموزان در سر کلاس تمرکز حواس نداشته باشند نتیجه
مورد نظر از درس گرفته نخواهد شد و مطالب بطور گسیخته در ذهن آنان جای می گیرد. راههای ایجاد
تمرکز حواس بطور خلاصه عبارتند از:

• جلوگیری از شلوغی کلاس و به هم ریختگی کیف ها و کتابها

• راه رفتن معلم در کلاس و گاهی وقت نشستن بین بچه ها

• پرسیدن سئوالات کوتاه از شاگردان در وسط درس

• ترغیب دانش آموزان به یادداشت برداشتن

• تقسیم کردن نگاه بین کلیه دانش آموزان

• ناتمام گذاشتن افعال بعضی از جملات و تکمیل آنها توسط دانش آموزان.

۴. اقناع همه جانبه دانش آموزان --- __ شاگردان باید عملاً بفهمند که در روش علمی اثبات هر موضوع

احتیاج به دلیل و رد آن محتاج مثال نقض می باشد و معلم را اسوه کامل در بر خورد منطقی با نظرات

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

و پرسشهای علمی مختلف بیابند. علاوه بر آن معلم باید بتواند به پرسشهای دانش آموزان پاسخهای قانع کننده بدهد.

مثال: برای آنکه حکم به راستی یا نادرستی گزاره ((تمام اعداد اول فردند)) کنیم با یک مثال نقض نادرستی آن اشکار می شود و مثال نقض منحصر به فرد در این مورد آنست که عدد ۲ عدد اول است ولی فرد نیست و برای اثبات درستی یک حکم باید اثبات کرد که آن حکم همواره در کلیه موارد صادق است مثلاً: (در تمام مثلثهای قائم الزاویه مجموع مربعات اضلاع برابر مربع وتر میباشد و این مطلب در مورد تمام مثلثهایی که یک زاویه قائمه دارند با حجت و استدلال قابل اثبات است. در مجموع نتیجه آنکه اگر حکمی در مواردی چند صادق بود نمی توان نتیجه به درستی آن در تمام موارد گرفت. لذا اگر چه برای رد مطلبی تنها یک مثال نقض کافی است ولی برای اثبات درستی مطلب آوردن هزاران مثال نیز کافی نیست و اثبات درستی محتاج برهان منطقی می باشد .

۵. ایجاد تحرک و شور و اشتیاق بین دانش آموزان و جلب علاقه شدید آنها به درس

این کار ابتدا با یک طرح درس عالی و اجرای موفق آن شروع میشود و نگاه با مطرح نمودن کاربردهای درس عجایب مربوط به درس (بعضی از درسها دارای مطالب قابل توجه و عجیبی هستند که بیان آنها میتواند موجب برانگیخته شدن حس کنجکاوی و شگفت زدگی و جلب علاقه دانش آموزان به درس بشود) مطرح نمودن پرسشهای قابل توجه و در اجرا دادن تحقیقات در موضوعات مختلف و ارائه کنفرانسها و مقالاتی توسط دانش آموزان

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

ادامه می یابد. (البته باید توجه داشت که در کلاس وقت زیادی به کنفرانس و سؤال و جواب و غیره نگذرد

باید از اتلاف وقت به هر صورتی جدا جلوگیری نمود ضمناً تکثیر بعضی از مقالات خوب برای تمامی دانش

آموزان (با درج نام تهیه کننده ان) کار بسیار مفیدی است.

۶. وادار کردن دانش آموزان به تفکر __ گاهی اوقات پاسخ ندادن به بعضی از سئوالات و بیان پاسخ به نحوی

بسیار دقیق می تواند موجب افزایش دقت دانش آموزان و ترغیب آنان به تفکر و مذاقه بیشتر در درس گردد

و بدین ترتیب قوه ابتکار را در آنان تقویت نماید .

۷. کنترل تکالیف __ در اثر کنترل دقیق تکالیف معلم از میزان علاقه مندی به درس دقت و سلیقه در انجام

کارها و حتی روحیات دانش آموز شناخت بسیار خوبی پیدا میکند . علاوه بر ان کنترل تکالیف موجب قوام

یافتن کار تدریس و فهمیدن این مطلب می شود که آیا مطالب درس برای دانش آموزان خوب جا افتاده است

یا نه همچنین موجب میشد دانش آموزان تکالیف را با دقت بیشتری انجام دهند . کلا کنترل تکالیف به سه

طریق انجام میگردد:

...الف) کنترل اینکه همه دانش آموزان در کلاس دفترشان را آورده باشند __ این کار در تمامی جلسات درس

باید انجام شود و البته چون در حین قدم زدن معلم در کلاس وانجام شدن کارهای عادی کلاس (مانند دادن

درس ویا حل تمرین ویا پرسش از دانش آموزان) انجام میشود لذا وقت خاصی صرف ان نمی شود .

...ب) کنترل دقیق تکلیف جلسه گذشته __ این کار هر چند جلسه یک بار و بیشتر در مواقعی که تکالیف

مهمتری به شاگردان میدهیم انجام می پذیرد . در این روش معلم تکالیف جلسه گذشته تمامی دانش آموزان

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

را در سر کلاس ملاحظه میکند. البته معلم معمولاً فقط یکی از سئوالات ویا تمرین ها را که از بقیه مهمتر است بعنوان شاخص در نظر میگیرد و جواب انرا کنترل می نماید. انگاه بدون اینکه شاگردان بدانند که او فقط همان یک سوال را خوانده است نظر خود را راجع به کل تکلیف بیان میکند. یک نکته مهم ودر ظاهر بی اهمیت در هنگام دیدن تکالیف به این روش جلوگیری از شلوغ شدن کلاس است. راه علاج این موضوع این است که ابتدا برای این زمان بیکاری شاگردان کاری را در نظر بگیریم مثلا چند تمرین متناسب با زمان دیدن تکلیف روی تخته بنویسیم و شاگردان شروع به حل ان بنمایند یا چند صفحه از متن درس را مشخص کنیم که انرا بخوانند و همیشه این احتمال وجود داشته باشد که بعد از دیدن تکالیف از ان چند صفحه پرسش کلاسی به عمل آید. یا کارهای دیگری که هر معلم ممکن است در نظر بگیرد .

...چ) کنترل کلی دفتر هر یک از دانش آموزان از نظر نظم زیبایی و صحیح بودن پاسخها ---- هر چند وقت یکبار باید دفتر های عده ای از شاگردان را جمع اوری کرد و در خارج از کلاس انهارا ملاحظه نمود. هدف اصلی در این نوع کنترل این است که معلم ببیند ایا پاسخهای پرسشها و تمرینات مهم که در کلاس قبلا تصحیح شده اند در دفترهای شاگردان نیز تصحیح و تکمیل شده اند یا نه واین کار بسیار مهم است چرا که دانش آموزان برای درس خواندن احتیاج به یک منبع مطالعه کامل و صحیح دارند واین منبع چیزی جز دفتر انها نیست. معلم باید در ابتدای سال بر روی این مطلب بسیار مهم یعنی تصحیح و تکمیل دفتر در کلاس بسیار تاکید کند. پس از کنترل دفتر بی مناسبت نیست که با نوشتن یکی دو جمله در دفتر هر دانش آموز وضعیت کلی دفتر را برای او تشریح کنیم. این جملات بدیل این که به طور کتبی در دفتر نوشته

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

می شوند لازمست که هرگز توهین امیز و...نباشند و چنانچه تذکر شدید اللحنی لازمست میتوان به صورت شفاهی دانش آموز را خواست وبا او صحبت نمود .

پس از کنترل دفاتر (به هر کدام از طریق که ذکر شد)باید بع نوعی ارزشیابی همراه با تشویق ویا مواخذه انجام شود تا کنترل ((نمود))پیدا کند .البته روشهای هر معلمی در این موارد اختصاص به خودش دارد اما یکبار روشهای تجربه شده در مورد دانش آموزانی که دفتر همراه ندارند یا تکلیف خود رانوشته اند ویا به هر نحوه دیگری در کارشان نقضی مشاهده میشود شیوه سئوالات جبرانی است بدین ترتیب که معلم از دانش آموز می خواهد که تعداد معینی سئوالات ویا تمرینات ازیک قسمت مشخص درس طرح کند وانگاه پاسخ آنها را بنویسد وبه معلم بدهد .از مزایایاین روش این است که از معلم وقت زیادی نمی گیرد ودر عین حال برای دانش آموزان بسیار مفید است در ضمن جنبه بیکاری ندارد و شخصیت آنها را هم خرد نمی کند . برای اینکه سطح سئوالات جبرانی پایین نباشد معلم می تواند پس از مطالعه سئوالات تعیین کند که مثلا سه تای آنها خوبست ویکی دو تایش خوب نیست وباید دو سئوال دیگر طرح کنی وبیاوری .یک نکته قابل ذکر این است که حتما باید اسامی شاگردانی را که باید سئوال جبرانی بدهند وتعداد سئوالات تعیین شده آنها را در لیست یاد داشت نمود که بعدا فراموش نشود!

۸___ وضع نکردن مقررات دست وپاگیر تا جایی که به اساس تدریس و تفهیم درس لطمه نمیزند _____

مانند سئوال نکردن در میان درس (یعنی اینکه به شاگردان تکلیف کنیم که هیچ کس حق پرسش میان درس را ندارد) چگونه تکلیف نوشتن ، چگونه تزیین نمودن دفتر ، چگونه یادداشت برداشتن در سر کلاس ،

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

چند برگ بودن دفتر واز همه مهمتر تحمیل نمودن جملات راه حلها و مثالهای کلیشه ای واز پیش تعیین

شده به دانش آموزان که هر نوع اوری وابتکار را از بین میبرد.(البته مقررات ذکر شده در فوق کلی نیست

و در هر درس نظر خود معلمین نافذ میباشد)

۹- پرسشهای کلاسی --- پرسشهای عمومی کلاسی که از مطالب درسی جلسه قبل ویا حداکثر دو جلسه

قبل گرفته میشوند در آموزش درس به شاگردان و آشنا نمودن آنها با نوع سئوالات امتحانی بسیار موثر است

واضطراب آنها از امتحان را نیز کاهش میدهد .

در اینجا فقط به ذکر چند نکته در مورد پرسشهای کلاسی بسنده میکنیم :

الف) بهتر است زمان پرسش کوتاه باشد .

ب) شاگردان از قبل خبر داشته باشند که پرسش کلاسی دارند

ج) یا اسان باشد یا متوسط (هر گز سخت نباشد)

د) بیشتر پرسشها از مطالبی باشد که مرتبط با کتاب است .

ه) حجم درسی که پرسش از ان به عمل می آید کم باشد

و) تعداد سئوالات هر پرسش کم وتعداد کلی پرسشهای کلاسی زیاد باشد .

ز) پرسش حتما در ابتدای ساعت درس بعمل آید (تا اضطراب ناشی از ان تمام شود.

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

ح) اگر ممکن است پاسخ های غلطتوسط خود دانش آموزان تصحیح(منظور پاسخ درست دادهشود تا حواس

همه جمع شود)

ط) حتما به نحوی درنمرات اصلی تا ثیر داده شود (لازم است که از این مطلب دانش آموزان مطلع باشند)

۱۰. امتحانات رسمی ___ امتحان برای تعیین میزان کوشش دانش آموزان و همچنین برای تعیین میزا

ن موفقیت معلم در تفهیم مطالب درسی برگزار می شود. یک امتحان خوب میتواند مقدار بسیار زیادی از بار آموزش را نیز به دوش بکشد .

در نظر گرفتن نکات زیر در امتحانات بسیار موثر خواهد بود :

الف) مدت زمانی را که معلم میخواهد برای رفع اشکال پس از امتحان اختصاص دهد بهتر است صرف

طراحی یک امتحان دقیق و بی اشکال کند

ب) سئوالات روشن و واضح باش دوابهامی نداشته باشد یعنی دانش آموز دقیقا بداند که از او چه خواسته

ایم تا دچار سردرگمی و اضطراب در جلسه امتحان نشود .

ج) توزیع سئوالات بین تمامی قسمتهای درس متعادل باشد واز قسمتهای مهم سئوالات بیشتری بیاید . در

ضمن حجم درسی که از ان امتحان میگیریم کاملا برای شاگردان روشن باشد .

د) از سئوالات خود دانش آموزان نیز در امتحان با ذکر نام انها استفاده شود(از سئوالات جبرانی ویا سئوالات

جالبی که سر کلاس مطرح می شوند)

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

ح) تعدادسئوالات امتحان کم وبارم هر یک زیاد نباشد .

و) سئوالات به ترتیب از ساده به سخت نوشته شوند تا شاگردان روحیه خود را نبازند .

ز) تعداد سئوالات متناسب با وقت باشد .امتحان نه کوتاه برگزار شود و نه خیلی طولانی .

خ) حضور معلم در سر جلسه امتحان موجب دلگرمی دانش آموزان و گاهی اوقات موجب جلوگیری از اشتباه در فهم بعضی از سئوالات ویا اشکالات احتمالی ورقه می شود .

ط) تصحیح دقیق و سریع ورقه ها در نتیجه کار معلم بسیار موثر است و باید ورقه ها طوری تصحیح شوند که شاگردان حق اشکال گرفتن به ورقه را نداشته باشند چون این کار مضرات زیادی دارد .ضمنا بهتر است که معلم ورقه ها را شخصا تصحیح نماید چون در این صورت شناخت بسیار خوبی از سطح علمی دانش آموزان و نوانا بیهای فردی آنها به دست خواهد آورد .مثلا میزان دقت توانایی در جمله سازی و رساندن مطالب میزان هوش واستعداد وابتکار و کلا نقاط ضعف وقوت تک تک دانش آموزان برای معلم روشن خواهد شد .

ی) باید امتحانات متوالی طوری طراحی شوند که شاگردان همیشه بین حالت خوف ورجائی باقی بمانند .این کار با گرفتن امتحانهای بسیار ساده و مشکل ومنتاوب امکان پذیر است .البته پرسشهای کلاسی هم میتوانند در این زمینه کمک شایانی بنمایند .

ک) بعضی از عوارض طرح بد سئوالات ویا بد تصحیح شدن اوراق امتحانی به طور خلاصه از این قرار است :
شلوغی بعدی کلاسها اعتراض وتجری شاگردان اتلاف وقت برای پاسخگویی به اشکالات سلب اعتماد

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

شاگردان از معلم و بد بینی آنها نسبت به او بدبینی و احساس تنفر نسبت به درس احساس حق به جانب بودن و تضييع حق و از همه مهمتر خرابی امتحان که عمومی شد حرمت نمره کم از بین می‌رود. بعد از امتحان و تصحيح اوراق بایستی بررسی دقیق انجام شود و ثمره کار مشخص گردد. مثلا چنانچه در قسمتهایی از درس بیشتر دانش آموزان ضعیف هستند آن قسمت دوباره تکرار شود. در ضمن باید توجه داشت که نمره های امتحانی همان طور که نمایش دهنده چگونگی کار دانش آموزان است نشان دهنده کیفیت کار معلمین نیز می باشد.

پیشنهادات به دبیران علوم اجتماعی در طراحی سوال چند گزینه ای حاصل تجربیات بنده :

۱. هر سوال باید یک موضوع مهم یا یک هدف مهم آموزشی را اندازه بگیرد
۲. بیش از یک سوال یا یک مطلب در هر سوال قرار ندهید
۳. سوالها را کاملا روشن و واضح بنویسید و از عبارات و کلمات فابل فهم آزمون شوندگان استفاده کنید.
۴. از تکرار مطالب در گزینه ها خودداری کنید.
۵. مطالب اصلی را به طور کامل در تنه سوال بنویسید

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متن این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

۶. همه گزینه های یک سوال باید به موضوع واحدی مربوط شود.

۷. سوال را طوری بنویسید که پاسخ درست تنها پاسخ درست یا قطعا درست ترین پاسخ باشد.

۸. گزینه های انحرافی را طوری بنویسید که آزمون شوندگان بی اطلاع از موضوع سوال را به خود جلب کنند.

۹. گزینه های هر سوال را طوری بنویسید که از نظر دستوری و جمله بندی به نحو درست مکمل متن سوال باشند.

۱۰. از به کاربردن اشاره های دستوری نامربوطی که بعضی مواقع ممکن پاسخ صحیح را لو بدهد خودداری کنید.

۱۱. از نوشتن سوالهای منفی مضاعف یعنی آنهایی که هم متن سوال منفی است و هم گزینه های منفی دارد خودداری کنید.

۱۲. تا حد امکان از گزینه های همه موارد فوق همه آنچه در بالا گفته شد و خودداری کنید.

۱۳. سوال ها را مستقل از یکدیگر بنویسید.

۱۴. از طرح سوال های گمراه کننده پرهیز کنید.

۱۵. طول گزینه درست را در سوال های مختلف تغییر دهید.

۱۶. محل گزینه درست را در میان گزینه های انحرافی به طور تصادفی انتخاب کنید.

۱۷. برای هر سوال بین سه تا پنج گزینه در نظر بگیرید.

۱۸. عبارتهایی مانند هیچکدام و از این قبیل را زیاد به کار نبرید.

۱۹. در سوال هایی که تنه آنها جمله ناتمام است جای خالی را در قسمت آخر جمله قرار دهید.

پیشنهادات تدریس بهتر دروس علوم اجتماعی راهنمایی به دبیران

هدف را برای دانش آموزان روشن نماید.

- دانش آموزان را به فعالیت بر انگیزد.

- قدرت داوری در باره ی نتایج رادر دانش آموزان ایجاد کند.

- به دانش آموزان امکان دهد که به بررسی نتایج به دست آمده بپردازند.

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

- سطح تربیتی و تحصیلی دانش آموزان را در نظر بگیرد.
- به تدریج از روش روان شناختی به روش تربیت منطقی منتقل شود.
- حتما " رسیدن به هدف را ممکن سازد.
- ماده درسی و فعالیت دانش آموزان را وسیله قرار می دهد نه هدف را .
- برنامه درسی را به زندگی اجتماعی مربوط کند.
- برنامه درسی را برای دانش آموزان ، مفهوم و مطلوب نماید.
- روش تدریس ، وسیله معلم برای تکوین شخصیت دانش آموز به عنوان فرد اجتماعی فعال باشد.
- با استعداد و تمایلات دانش آموزان هماهنگ باشد.
- کاملا" بر اصول یادگیری مبتنی باشد زیرا روش یادگیری دانش آموزان است که روش تدریس معلم را تعیین می کند و عکس آن درست نیست .
- دانش آموزان را به تفکر خلاق وا دارد و کنجکاوی ایشان را بر انگیزد.
- از میل به بازی ، تقلید ، کنجکاوی و رقابت دانش آموزان استفاده کند.
- از تمام حواس مخصوصا" حس بینایی و شنوایی دانش آموزان استفاده کند.
- خود معلم روش تدریس را کاملا" فهمیده باشد.
- رعایت تدریج از :

الف (معلوم به مجهول ب) آسان به دشوار ج (محسوس به معقول د) عملی به نظری

نتیجه گیری

استفاده از تجربیات همیشه یکی از بهترین کارها برا برطرف کردن ضعف انسان است و در این میان بیان تجربیات خود در زمینه تدریس و همچنین در استفاده از تجربیات دیگران در زمینه تدریس یکی از بهترین راه ها برای بر طرف کردن ضعف های تدریس می باشد .

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

اجرای شیوه های قدیمی تدریس در دروس علوم اجتماعی راهنمایی امروزه نه تنها کاربردی ندارد بلکه در رشد و تقویت زمینه های اجتماعی شان و خودآگاهی تاریخی و اجتماعی و مکان یابی و احیای هویت های ملی-اسلامی دانش آموزان لطمات جبران ناپذیری را وارد کرده است. از آنجا که جامعه ایران امروز ما با مشکلاتی از قبیل تحریم اقتصادی و تهاجم فرهنگی و مسخ هویت های ملی-اسلامی دست به گریبان است تغییر و تحول در محتوای کتب به ویژه دروس علوم اجتماعی امری ضروری می باشد. لذا برای احیای هویت های ملی دانش آموزانم در دروس علوم اجتماعی با بهره گیری از میزان امکانات و توانایی علمی دانش آموزان پیرامون مسائل اجتماعی و تاریخی و جغرافیایی به یادگیری بهتر به دانش آموزان پردازیم .

بنابراین باید با مطالعه های جدید و روش های تدریس جدید و همچنین محتوای جدید دروس به یاددهی بیشتر این دروس به دانش آموزان پردازیم .

منابع :

در تهیه این تحقیق و تجربیات اولین منبع تجربیات تدریس بنده در مقطع راهنمایی در دروس علوم

اجتماعی بوده است . علاوه بر این از منابع زیر نیز استفاده نموده ام .

این فایل فقط برای مشاهده است. برای خرید فایل ورد word و قابل ویرایش در متان این تجربیات به سایت

فروشگاهی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

۱- چانگ و پالمر - کاربرد سه اصل آموزشی در یادگیری رایانه محور - ترجمه دکتر بی بی عشرت زمانی -

مجله رشد تکنولوژی آموزشی شماره ۷ فروردین ۸۴ ص ۱۲

۲- چوبینه ، مهدی - آموزش جغرافیا و نقش شبکه های اطلاع رسانی در آن - مجله رشد آموزش جغرافیا

سال یازدهم شماره ۵۵

۳- چوبینه ، مهدی- کاربرد رایانه در آموزش جغرافیا - جزوه توجیهی مدرسان جغرافیاسراسرکشور-

اصفهان ۱۳۸۳

۴- چوبینه ، مهدی- آسیب شناسی رویکرد ICT در نظام آموزشی کشور - دفتر برنامه ریزی و تالیف کتاب

درسی - ۱۳۸۲

۵- دیاز ، دپ- آموزش و رشد حرفه ای کارکنان برای بهره گیری از فناوری در کلاس درس - ترجمه دکتر

پری ناز بنی سی - مجله تکنولوژی آموزشی شماره ۳ آذر ۸۳